

- Matviienko, 2009* – Matviienko O. V. Pidhotovka maibutnikh uchyteliv do pedahohichnoi vzaiemodii : monohrafiia / O. V. Matviienko. – K.: NPU imeni M. P. Drahomanova, 2009. – 384 s.
- Pedahohichni tekhnologii...*, 2014 – Pedahohichni tekhnologii navchannia ukrainskoi movy ta literaturnoho chytannia v pochatkovii shkoli : navch.-metod. posibnyk / za red. M. I. Chabaiovskoi. – Ternopil : Malva-OSO, 2014. – 188 s.
- Pidlasyi, 1998* – Pidlasyi I., Pidlasyi A. Pedahohichni innovatsii // Ridna shkola. – 1998. – № 12. – S. 3.
- Sukhomlynskyi, 1973* – Sukhomlynskyi V. O. Sertse viddaiu ditiam. – K.: Rad. shkola, 1973. – 287 s.
- Tsepova, 2009* – Tsepova I. V. Moi pershi litery: Zoshyt z pysma dlia 1 klasu. – X.: Ranok, 2009. – 48 s.
- Chabaiovska, 2013* – Chabaiovska M. I. Kalihrafiia z metodykoiu navchannia v pochatkovii shkoli: prohrama normatyvnoi navchalnoi dystsypliny pidhotovky bakalavriv. – K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2013. – 30 s.
- Chabaiovska, 2018* – Chabaiovska M. I. Teoretychni i metodychni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoii shkoly do navchannia pysma // Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka : Zbirnyk naukovykh prats / Kamianets-Podilskyi natsionalnyi universytet imeni Ivana Ohienka; Instytut pedahohiky NAPN Ukrainy [hol. red. Labunets V. M.]. – Vyp. 24 (1-2018). – Ch. 2. – Kamianets-Podilskyi, 2018. – S. 382 – 388 (404 s.).

УДК 37.013(092):37.014.3)06(477)

Ольга Шапран

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В. СУХОМЛІНСЬКОГО В ПРАКТИКУ РОБОТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У статті розглянуто основні положення педагогіки партнерства В. Сухомлинського, а саме: навчання у «школі під блакитним небом»; проведення засідань науково-педагогічної ради або психологічного семінару, присвячених виключно дитині; використання методу стимулювання до нового успіху як розкриття задатків і здібностей школярів; педагогічне керівництво самовихованням; виховання у дітей душевної чутливості, чуйності до горя та страждань інших людей; положення про гармонію інтересів особистості і колективу; ідея про подолання негативних впливів на учнів і створення простору для позитивних впливів; виключення примусу з арсеналу сучасних педагогічних методів. Визначено сучасні форми партнерської взаємодії в новій українській школі (перегляд вчителями і батьками уроків педагогів-гуманістів, моделювання життєвих ситуацій та їх самоаналіз, цікаві розповіді, відверта бесіда, діалогове спілкування, незалежна експертна оцінка, заохочення творчих успіхів, авансування успіху учнів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо). На основі вивчення творчої спадщини В. Сухомлинського сформульовано поради вчителям щодо організації діалогового спілкування школярів на партнерській основі.

Ключові слова: педагогіка партнерства, гуманістична теорія В. Сухомлинського, нова українська школа, форми партнерської взаємодії, діалогове спілкування, інтерактивні методи, фази проведення діалогу, поради вчителям.

The article deals with the main provisions of the pedagogy of V. Sukhomlynsky's partnership, namely: studying in a "school under a blue sky"; holding meetings of a scientific-pedagogical council or a psychological seminar devoted exclusively to a child; use of the method of stimulation to a new success as the disclosure of pupils' skills and abilities; pedagogical guide for self-education; raising children's emotional sensitivity, sensitivity to grief and suffering of other people; the position on the harmony of the individual and the collective interests; the idea of overcoming negative impacts on pupils and creating space for positive influences; the exclusion of coercion from the arsenal of modern pedagogical methods. The present forms of partnership interaction in the new Ukrainian school are determined (teachers' and parents' views of the lessons of humanist educators, modelling of life situations and their self-analysis, interesting stories, frank conversation, dialogue communication, independent expert assessment, encouragement of creative successes, advance of pupils' success, personal example, meetings with

Pedagogy

interesting people, common socially useful affairs, charity events, etc.). In the article it is formulated advices to teachers on the organization of dialogue communication between schoolchildren on a partnership basis, which are based on the study of the creative heritage of V. Sukhomlynsky

Keywords: *partnership pedagogy, V. Sukhomlynsky's humanistic theory, a new Ukrainian school, forms of partnership interaction, dialogue communication, interactive methods, dialogues phases, advice for teachers.*

Постановка проблеми. Сьогодні в умовах глобалізаційних змін в суспільстві акцент робиться на модернізації української освіти. Досвід країн Європи (Великої Британії, Польщі, Франції, Чехії, Швеції та ін.) свідчить про суттєвий вплив освітніх реформ на розвиток економіки та конкурентоспроможність освіти на міжнародному рівні. Розв'язання цієї проблеми передбачає докорінні та системні реформи, починаючи із загальної середньої освіти до вищої школи. Ряд останніх нормативних документів – Закон «Про вищу освіту» (2014), Закон «Про освіту» (2017) націлені на зміни змісту і структури освіти, системи управління, державного фінансування, нормативно-правового забезпечення освіти. Модернізація освітньої галузі здійснюється поступово: від школи – до вишу. Особлива увага відводиться реформуванню змісту загальної середньої освіти, що передбачає розроблення принципово нових державних стандартів загальної середньої освіти на компетентнісному та особистісно-орієнтованому підходах. Першим кроком у цій роботі стало затвердження Кабінетом міністрів України Державного стандарту початкової освіти, що почне діяти з 1 вересня 2018 року. У його розробці був використаний досвід семи країн світу (Ірландії, Канади, Сінгапуру, Польщі, Фінляндії, Франції, Шотландії). Зазначений стандарт ґрунтується на Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу «Про основні компетентності для навчання протягом усього життя».

Крім того, також розроблена Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, яка затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. Великого значення в Концепції набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу (вчителями, учнями і батьками). Характеристика цього аспекту Концепції починається з чудового висловлювання знаменитого педагога, класика вітчизняної педагогічної науки В. Сухомлинського, сторіччя народження якого святкує у цьому році українська і світова спільноти. Сучасна педагогіка партнерства ґрунтується на ідеях, які пропагував В. Сухомлинський: про гуманність, ціннісне відношення до дитини, забезпечення їй права на власну гідність і повагу; визнання пріоритетності суб'єкт-суб'єктної взаємодії у навчальному процесі. В основі педагогіки партнерства знаходиться зацікавлене спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками, інтенсифікація впровадження у навчальний процес активних методів навчання, розвиток

ініціативи, самостійності та громадської активності школярів для їх успішної самореалізації в особистому житті.

Використання в сучасній Концепції нової української школи педагогіки партнерства на ідеях В. Сухомлинського є знаковим, бо доводить не тільки її актуальність, але й наступність розвитку з урахуванням реалій сьогодення. Особливої уваги набуває знайомство вчителів з теоретичними засадами гуманістичної педагогіки, яскравим представником якої є В. Сухомлинський (1918–1970 рр.). Творчість В. Сухомлинського увійшла помітною сторінкою до історії вітчизняної педагогічної думки, його наукові праці й учительський досвід значно вплинули на вітчизняну школу, збагатили педагогіку України новими гуманістичними положеннями та ідеями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Використання педагогіки партнерства та теоретичних положень В. Сухомлинського в новій українській школі сьогодні розглядаються такими науковцями як Н. Бібік, І. Большакова, Ю. Найда, О. Онопрієнко, М. Пристінська, Н. Софій, О. Заболотська, Г. Пивоварова, О. Хомич, І. Яшук та ін. Науковці визначають основні ідеї гуманістичної теорії В. Сухомлинського, доводять прогресивність його ідей у новій українській школі.

Мета статті – дослідити теоретичні положення педагогіки партнерства В. Сухомлинського в ракурсі її ефективного використання у новій українській школі, в частості, при проведенні діалогічного спілкування учнів. Завданнями, які окреслені в статті, є створення нової педагогічної етики партнерських відношень, заснованої на взаєморозумінні, взаємоповазі та творчому співробітництві її учасників; визначення сучасних форм і методів розвитку партнерських взаємовідношень між школярами, вчителями і батьками в сучасній школі.

Виклад основного матеріалу. Погоджуємося з І. Яшук, що «партнерство» являє собою взаємодію різноманітних суб'єктів, учасників певної діяльності. Прикладом налагодженого партнерства є *досвід діяльності, особливості навчально-виховного процесу школи В. Сухомлинського*. «Введення» дитини у навколишній світ успішно здійснював видатний педагог через незвичайну «школу під блакитним небом», яка була школою природи і чуттєвого, емоційного, конкретного сприйняття світу, формування мислення, вміння міркувати, оцінювати, створювати образи [Яшук, 2014: с. 177]. Автор доводить, що така організація діяльності школярів на основі партнерства В. Сухомлинським сприяла всебічному вихованню дітей, їх самореалізації.

Основним аспектом педагогіки партнерства В. Сухомлинського є *проблема врахування індивідуальних особливостей дітей* у процесі навчання та різних видів діяльності. Василь Олександрович звертав увагу на розкриття задатків, здібностей, нахилів дітей, урахування особливостей їх інтелекту, мислення, інтересів, захоплень тощо. Заслугує на увагу вивчення індивідуальних особливостей дітей В. Сухомлинським і

педагогічним колективом Павлівської середньої школи, яку він очолював як директор. Вивчення дитини в сім'ї і школі було поставлено на наукову основу. Два рази в місяць (по понеділках) проводилися *засідання науково-педагогічної ради або психологічного семінару*, присвячені виключно дитині [Сухомлинський, 1980: с. 59]. В. Сухомлинський вважав, що розвиток індивідуальних здібностей є живим, рухливим процесом. Задатки, як і здібності, багатогранні, і школяр через деякий час може досягати більшого успіху в іншій справі [Сухомлинський, 1980: с. 142]. Науковець у досвіді своєї практичної роботи ефективно використовував *метод стимулювання до нового успіху* як розкриття задатків і здібностей школярів. Партнерські відносини між учнями і вчителями полягали в тому, що вихованцю педагоги допомагали почати роботу заново, якщо вона не вдалася з першого разу, при другій невдачі – радили підійти до справи з іншої сторони, підказували, як це треба зробити [Сухомлинський, 1980: с. 143-144]. Тільки завдяки спрямованій, клопіткій роботі школярів разом з вчителями-наставниками діти розвивали свої здібності, вчилися долати труднощі.

Однак, виховання індивідуальності реалізувалося за допомогою вчителя-наставника в теоретичних підходах В. Сухомлинського для переходу у формат самотворчості вихованця, здатності до самоосвіти, «самовиховання». У праці «Сто порад учителю» вчений наголошував: «За самим своїм іством самовиховання передбачає віру людини в людину, звернення до честі та гідності особистості. Педагогічне керівництво самовихованням – це, перш за все, відношення між педагогом і вихованцем, які пронизані глибокою взаємною вірою у добрі наміри [Сухомлинський, 1979: с. 642]». Отже, самовиховання є результатом виховної діяльності не тільки конкретної особистості, але й інших людей, які сприяють цьому процесу на партнерській основі.

В. Сухомлинський багато уваги приділяв *вихованню душевної чутливості, чуйності до горя та страждань інших людей*. При цьому зазначав, що потрібно дітей навчати «оволодівати мовою почуттів. Ми вчимо взаємному людському проникненню – так я називаю здатність приймати до серця радості і біди іншої людини», – відмічав науковець [Сухомлинський, 1980: с. 521]. Однак, як зазначає О. Заболотська, новим для педагогіки є положення В. Сухомлинського про *гармонію інтересів особистості і колективу*. Видатний педагог виступав проти підпорядкування окремої особистості колективу, виключав будь-які форми конформізму: «як всі, так і я», «колектив завжди правий» тощо. Колектив, на його думку, виступав дійовою силою лише тоді, коли особа вклала сили своєї душі в іншу людину, турбувалася про неї [Заболотська, 2008: с. 60-64]. Лише взаємна довіра, авторитет особистості на підґрунті добрих вчинків, збереження кращих традицій спілкування є запорукою створення згуртованого колективу, вагомим стимулом для особистісного саморозвитку кожного його члена. Отже, В. Сухомлинський не нівелював індивідуальні особливості окремого індивіда в колективі, а підкреслював

його виховну силу в процесі становлення особистісного світосприйняття та розвитку рефлексії.

В. Сухомлинський писав, що найважливішою місією школи є *боротьба за людину, подолання негативних впливів і створення простору для позитивних*. «А для цього необхідно, щоб особистість педагога здійснювала найбільш яскравий, дієвий і сприятливий вплив на особистість учня [Сухомлинський, 1979: с. 449]». Педагог стверджував, що кожен, хто вирішує присвятити своє життя вихованню людини, повинен бути терплячим до дитячих слабинок [Сухомлинський, 1979: с. 452]. В. Сухомлинський закликав «з винятковою педагогічною мудрістю ставитися до найрізноманітніших необачних дитячих вчинків, в яких – не навмисне зло, а найчастіше забудькуватість, незнання або помилка [Сухомлинський, 1979: с. 684]». На думку вченого, мудрість старшої людини – матері, батька, вчителя проявляється в розумінні і з'ясуванні спонукальних мотивів і причин дитячих проступків.

Основою педагогіки партнерства В. Сухомлинський вбачав у *виключенні примусу з арсеналу сучасних педагогічних методів*. Так, у статті «Виховання без покарань» вчений зауважував, що «учні нашої школи не знають покарань. І насамперед тому, що джерелом їх дитячої радості є жага створювати, радість робити людям добро [Сухомлинський, 1980: с. 365]». Отже, бажання щиро допомагати людям, досягати успіху в різних справах, розвивати власні здатності та задатки в співпраці з іншими, займатися самовихованням і саморозвитком є основою педагогіки партнерства В. Сухомлинського.

Концепція нової української школи вимагає і нової педагогічної етики партнерських відношень, заснованої на взаєморозумінні, взаємоповазі та творчому співробітництві вчителів та учнів. Колектив авторів (Н. Бібік, І. Большакова, Ю. Найда, О. Онопрієнко, М. Пристінська, Н. Софій) пропонують як інструменти педагогіки партнерства використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо [Нова українська школа, 2017: с. 17].

Шляхами забезпечення партнерської взаємодії сьогодні стає перегляд вчителями і батьками уроків педагогів-гуманістів; моделювання життєвих ситуацій та їх самоаналіз; авансування особистісного успіху учнів; різноманітне спонукування до дії тощо. Партнерські взаємовідношення між школярами встановлюються у навчальному процесі шляхом обміну думками, враженнями, спільного вирішення проблемних ситуацій. Основною формою партнерства в процесі навчання є діалог, який передбачає активну взаємодію між його учасниками, бо спільна діяльність потребує уміння домовлятися, відстоювати власну думку і приймати самостійні рішення, узагальнювати погляди інших. Діалогічне спілкування учнів на партнерській основі організовує вчитель, який виступає

Pedagogy

фундатором і гарантом якісного діалогу, ефективної роботи групи та кожного учасника спільної діяльності.

Вчителю потрібно реалізувати декілька фаз роботи в процесі проведення діалогу з орієнтацією на співпрацю учнів. Вивчення творчої спадщини В. Сухомлинського дало можливість сформулювати поради вчителям щодо організації діалогового спілкування школярів на партнерській основі.

Фаза 1: постановка проблеми, актуальної для учнів із врахуванням їх потреб та інтересів, міжособистісних зв'язків, встановлення контактів всередині групи;

Фаза 2: мотивація учнів до участі в діалозі, стимулювання до нового успіху, інтересу до діалогового спілкування у формі пропозицій, підказок, побажань, прохань та заохочення школярів до активного обговорення проблеми;

Фаза 3: організація діалогу, розвиток мислення і фантазії школярів (бажано на природі); можливість вільного обміну думками без примусу та нав'язування чужих ідей; оволодіння мовою почуттів; визначення спільності позицій учасників діалогу; використання інтерактивних методів навчання та орієнтація на партнерські взаємини та співпрацю в процесі їх реалізації;

Фаза 4: визначення ефективності діалогу на уроці, спільний аналіз проблем, які виникли під час його організації, з'ясування їх причин, проведення корекційної роботи з учнями.

Отже, досягти високого результату діалогового спілкування можливо завдяки заохоченню діяльності учнів, узгодженню дій та комфортності їх роботи, впровадженню в освітній процес інноваційних методів навчання, спільного аналізу різних проблем. Найбільш доречними методами навчального діалогу є інтерактивні методи, що створюють позитивну атмосферу на заняттях в процесі організації комунікації школярів, сприяють формуванню позитивної мотивації навчальної діяльності.

Висновки. Багатоваріантність форм забезпечення педагогіки партнерства передбачають залучення не тільки школи, але й родини та громадськості до побудови освітньо-професійної траєкторії розвитку кожної конкретної дитини залежно від її індивідуальних особливостей, здібностей, потреб та інтересів. Нова українська школа змінює і роль учителя: з керівника, джерела і контролера учнівських знань – на дбайливого наставника, коуча, тьютора, модератора, що сприяє співпраці школярів з дорослими на паритетній основі. Нова українська школа орієнтована на особистісно зорієнтовану модель освіти, що на практиці реалізує принцип дитиноцентризму. Для сприяння самореалізації кожного учня як унікальної й неповторної особистості створюються комфортні умови для його вільного розвитку, прояву творчості та самостійності.

Співпраця учителя і учнів, їх партнерство на уроках під відкритим небом, можливість задовольняти основні міжособистісні потреби в процесі

діяльності та спілкування, спільний процес творчих пошуків і відкриття, створення ситуацій успіху, вивчення індивідуальних особливостей дітей, розвиток їх здібностей, усвідомлення індивідуальної та групової відповідальності – є основою педагогічної спадщини В. Сухомлинського. Ці ідеї не втратили чинності в новій українській школі та визначають її модернізацію на основі педагогіки партнерства.

ЛІТЕРАТУРА

- Заболотська, 2008* – Заболотська О. Гуманістична педагогіка В.О. Сухомлинського як джерело збагачення сучасної педагогічної науки / О. Заболотська // Наукові записки. – Сер. : Педагогічні науки. – 2008. – Вип. 78 (1). – С. 60-64.
- Нова українська школа, 2017* – Нова українська школа: poradnyk dlia vchytelia / Pid zah. red. Bibik N. M. – K.: TOV «Vydavnychyi dim «Pleiady», 2017. – 206 s.
- Пивоварова, 2017* – Пивоварова Г. С. Відображення ідей Сухомлинського в концепції «Нової української школи» / Г. С. Пивоварова, О. М. Хомич // Ідеї Василя Сухомлинського про психологічне забезпечення навчально-виховного процесу та сучасна освіта: зб. матер. Всеукр. науково-метод. конф., 10-28.09.2017 / уклад. О. Е. Жосан. – Кропивницький: Ексклюзив-систем, 2017. – С. 244–249.
- Сухомлинський, 1980* – Сухомлинский В. А. Видеть себя / В. А. Сухомлинский // В. А. Сухомлинский: избр. произ. у 5 т. – Т.5. – К.: «Радянська школа», 1980. – С. 515-522.
- Сухомлинський, 1980* – Сухомлинский В. А. Павлышская средняя школа/ В. А. Сухомлинский // В. А. Сухомлинский: избр. произ. у 5 т. – Т.4. – К.: «Радянська школа», 1980. – С. 7-413.
- Сухомлинський, 1980* – Сухомлинский В. А. Развитие индивидуальных способностей и наклонностей учащихся / В. А. Сухомлинский // В.А. Сухомлинский: избр. произ. у 5 т. – Т.5. – К.: «Радянська школа», 1980. – С. 130-147.
- Сухомлинський, 1979* – Сухомлинский В. А. Сто советов учителю / В. А. Сухомлинский // В. А. Сухомлинский: у 5 т. – Т.2. – К.: «Радянська школа», 1979. – С. 447-701.
- Сухомлинський, 1980* – Сухомлинский В.А. Воспитание без наказаний / В. А. Сухомлинский // В.А. Сухомлинский: избр. произ. у 5 т. – Т.5. – К.: «Радянська школа», 1980. – С. 362-367.
- Ящук, 2014* – Ящук І. П. Основи соціального партнерства в навчально-виховному закладі у творчій спадщині В. Сухомлинського / І.П.Ящук // Науковий вісник МДУ імені В. О. Сухомлинського. – 2014. – Вип. 1.46 (108). – С. 176-180.

REFERENCES

- Zabolotska, 2008* – Zabolotska O. Humanistychna pedahohika V.O. Sukhomlynskoho yak dzherelo zbahachennia suchasnoi pedahohichnoi nauky / O. Zabolotska // Naukovi zapysky. – Ser. : Pedahohichni nauky. – 2008. – Vyp. 78 (1). – S. 60-64.
- Nova ukrainska shkola, 2017* – Nova ukrainska shkola: poradnyk dlia vchytelia / Pid zah. red. Bibik N. M. – K.: TOV «Vydavnychyi dim «Pleiady», 2017. – 206 s.
- Pyvovarova, 2017* – Pyvovarova H. S. Vidobrazhennia idei Sukhomlynskoho v kontseptsii «Novoi ukrainskoi shkoly» / H. S. Pyvovarova, O. M. Khomych // Idei Vasyliia Sukhomlynskoho pro psykhologichne zabezpechennia navchalno-vykhovnoho protsesu ta suchasna osvita / uklad. O. E. Zhosan. – Kropyvnytskyi: Eksklyuzyv-system, 2017. – S. 244–249.
- Sukhomlynskyi, 1980* – Sukhomlynskyi V. A. Vynet sebja / V. A. Sukhomlynskyi // V. A. Sukhomlynskyi: yzbr. proy. u 5 t. – Т.5. – К.: «Radianska shkola», 1980. – S. 515-522.
- Sukhomlynskyi, 1980* – Sukhomlynskyi V. A. Pavlyshskaia sredniaia shkola/ V. A. Sukhomlynskyi // V.A. Sukhomlynskyi: yzbr. proy. u 5 t. – Т.4. – К.: «Radianska shkola», 1980. – S. 7-413.
- Sukhomlynskyi, 1980* – Sukhomlynskyi V. A. Razvytye yndyvudualnykh sposobnostei y naklonnosti uchashchikhsia / V. A. Sukhomlynskyi // V.A. Sukhomlynskyi: yzbr. proy. u 5 t. – Т.5. – К.: «Radianska shkola», 1980. – S. 130-147.
- Sukhomlynskyi, 1979* – Sukhomlynskyi V. A. Sto sovetov uchyteliu / V. A. Sukhomlynskyi // V. A. Sukhomlynskyi: yzbr. proy. u 5 t. – Т.2. – К.: «Radianska shkola», 1979. – S. 447-701.

Pedagogy

Sukhomlynskyi, 1980 – Sukhomlynskyi V.A. Vospytanye bez nakazanyi / V. A. Sukhomlynskyi // V. A. Sukhomlynskyi: yzbr. proyz. u 5 t. – T.5. – K.: «Radianska shkola», 1980. – S. 362-367.
Yashchuk, 2014 – Yashchuk I. P. Osnovy sotsialnoho partnerstva v navchalno-vykhovnomu zakladi u tvorchii spadshchyni V. Sukhomlynskooho / I. P.Iashchuk // Naukovyi visnyk MDU imeni V. O. Sukhomlynskooho. – 2014. – Vyp. 1.46 (108). – S. 176-180.

УДК 37.091.4Сух:165.74:82

Ілона Ярова, Маргарита Козир

«КАЗКОВА КІМНАТА»: ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНТЕРАКТИВ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ У РОБОТІ З ДІТЬМИ (НА МАТЕРІАЛІ ЛІТЕРАТУРНОЇ СПАДЩИНИ В. О. СУХОМЛІНСЬКОГО)

У статті досліджено літературну спадщину Василя Олександровича Сухомлинського, як цінний матеріал для засвоєння дітьми моральних та духовних засад, патріотизму та розвитку критичного мислення; проаналізовано праці науковців з досліджень творчої та наукової спадщини Сухомлинського; аргументовано вибір праці студентами; досліджено актуальність його методики; описано участь студентів II курсу, університету імені Бориса Грінченка у проекті «Дитяча усмішка»; представлено подальший план дій щодо розвитку проекту; висвітлено поняття «килимкові читання», розглянуто ефективність цього методу та досвід проведення такого роду занять по всьому світі; зазначено масштабність проекту та залучених осіб; описано проблематику та результативність проведених заходів; висвітлено мету проекту «Дитяча усмішка»; представлено створення першого екземпляру збірки та обгрунтовано актуальність саме формату «скрапбукінг».

Ключові слова: *Дитяча усмішка, килимкові читання, літературна спадщина Василя Олександровича Сухомлинського, осучаснення казок, гуманна педагогіка, скрапбукінг.*

The article investigates the literary heritage of Vasily Alexandrovich Sukhomlinsky as a valuable material for the moral and spiritual foundations of children, patriotism and the development of critical thinking; the works of scientists on researches of Sukhomlynsky's creative and scientific heritage are analyzed; the choice of labor is justified by students; the relevance of its methodology was investigated; describes the participation of students of the second year, the Borys Grinchenko University in the project «Children's Smile»; a further action plan for the development of the project is presented; The concept of «carpet readings» is covered, the efficiency of this method and the experience of holding such classes throughout the world are considered; indicated the scale of the project and the involved persons; describes the problems and effectiveness of the activities carried out; the purpose of the project «Children's Smile» is highlighted; It tells about the creation of the first copy of the collection and the relevance of the «scrapbooking» format is substantiated.

This article is aimed at presenting the relevance of the literary heritage of Vasily Alexandrovich Sukhomlinsky through the modernization of his tales, an important role in interactivity as a way of establishing emotional contact with the child. We also consider the role of the book in the process of personality formation.

The initiative group of students, having become acquainted with the legacy of Vasily Alexandrovich and realizing the relevance of her issues, began to modernize his tales. Moreover, we decided to issue a collection that would contain remaking tales of students and children, thus, engaging children in literature. So, choosing Vasil Alexandrovich's works, after reworking and illustrating, we decided to test them on children of the 3rd grade, schools of the I-III levels of the Obolon district, the city of Kyiv, choosing the method of «carpet readings», which is known all over the world by its efficiency.

Keywords: *Children's smile, carpet reading, literary heritage of Vasily Aleksandrovich Sukhomlinsky, modernizing fairy tales, humane pedagogy, scrapbooking*

Постановка проблеми. Спадщина Василя Олександровича Сухомлинського змусила замислитися нас про дітей нового покоління.